İÇİM DİYOR Kİ

Asrın ne kızıl çehreli bir faslına vardık;
Her gün yıkılan isli beşer yurdunun artık
Tütmekte cinayet ocağından, bacasından;
Gelmekte eninler fakırından, racasından.
Hep aynı adem sayhası kopmakta cihanın
Geçmiş Romasından, ve küçük Kartacasından!

Bir yanda sitem selleri, yangın, kara küller
Bir yanda da sonra
Her zulme uşak, zulmete kul pinti gönüller...

Her fâcia, irfana ve vicdana musallat
Hikmet bile bir soytarı, kimya bile cellât,
Bir sahne ki zulm âlemi, baş aktörü Şeddat
Tek hâkimi Nemrud
İnsanlığı mahdut
Kâşifliği haydud
Şairliği bir put
Tekmil özü merdud
İlhamı da mahlût!

Sığlıkları, enginleri böyle!
Yoksulları, zenginleri böyle!

Bir harita ki her paftası vicdan yamasından,
Târih kanı damlar, tüfeğinden, kamasından,
Mâbudleri elbet daha âdi ve behimî
Mısırın Apisinden, Tibetin boz Lâmasından!

Anlatmada hüsranını boşluklara güya
Bir çarmıhın üstünde susan kupkuru İsâ

En taze gönüllerde de kanser gibi bin kin
Oklar gibi sipsivri, kılıçlar gibi keskin

Bir damla teselli diliyor şimdi hayalim
Her hangi emel çeşmesinin hisli tasından
Bin eski sebilin yosunundan ve pasından.
Ürpermede, tiksinmede, iğrenmede zira!
Kıpkırmızı asrın kuduran Avrupasından!

***

Bitmez bu büyük nevha, tükenmez bu şikâyet
Tayfun onu anlatsa da ormanlara şayet
Dağlar direnip nakledebilse
Eflâke ve ümmanlara şayet

Gelmez sonu hicranın evet söylese her gün
Mehtâba güneşler ve güzel Zöhreye Neptün.

Lâkin ne çıkar sanki hicivden ve savaştan
Madem ki bugün, dün ve yarın aynı kumaştan?

Doymaz bu obur mezbaha, susmaz bu kasırga
Ancak niye dünyayı alıp altına ezdikçe şu dalga

Duygumdaki her zahmete, her nefrete rağmen
İmanımı asla kesemem ben gelecekten?

Fazıl Ahmed AYKAÇ

Cemiyet davaları

Yunan istiklâl bayramı münasebetile hatıralar

Greko - lâtin kültürünü yaratan iki halkın bugünkü nesilleri şimdi birbirlerile boğuşuyorlar

Yazan: Ahmet Halil

Dünya harbinin şarki Akdenizdeki ilk siirayetine sahne olan bugünkü Yunanistanın, kendi istiklâl yıldönümünü hatırlamayı ihmal etmediğine şahid oluyoruz. Her zamandan ziyade bugün millî bir heyecan ve şuurla tezahür eden bu hâdisenin tarihi günümüzün vakıalarile birleştirilince çok hazin bir tezad karşısında kalınır.

Filhakika bundan yüz elli sene evveline gelinceye kadar Yunanlılar, Osmanlı İmparatorluğunun himayesi altında rahat rahat servet edinmekten başka bir endişe takib etmiyorlardı. Türk bayrağı altındaki deniz ticaretine onlar hâkimdi. 1816 senesine aid bir istatistik Rumların 600 ticaret sefinesine malik olduğunu ve 17,000 Rum tayfanın bu sefinelerle Marsilya, Liverpol, Londra, Odesa, İstanbul limanları arasında ağ kurduğunu gösteriyor. Hulâsa büyük sanayi mamulâtı garbdan şarka, Rum vapurlarile akmakta, hasıl olan servet Türkiye aleyhine çalışacak yeni bir Yunan burjuvazisine meydan vermekte idi.

Bugün etrafında hayli İtalyan ve Yunan kanının aktığı Tepedelen'in o zamanki paşasının isyanile, yarım asırdanberi iktisadî inkişafa mazhar olmuş, bunun yardımile imparatorluk Türklerinin mahrum olduğu mekteblere açmış olan Yunanlıların isyanı aynı zamana düşüyor. Bu isyanın uzun süren hâdiseleri, nihayet Londra konferansında bir neticeye bağlanmış, Mora, orta Yunanistan ve adalardan müteşekkil müstakil Yunan Krallığı kurulmuştu. İngiltere, Fransa ve Rusyadan her birinin ayrı menfaatleri, vakit vakit bu hâdiselere şu veya bu istikameti veriyordu. Muhakkak olan şu ki, ne Rusya, ne Fransa, ne de İngiltere kendi mikyasında kuvvetli bir Yunanistan istemekteydiler: Yunanistan daima büyük devletlerden birine el açacak vaziyette bulunmalı, Osmanlı İmparatorluğile aralarındaki münazaalardan istifade imkânları daima mevcud olmalıdır.

Bugünkü hâdiseler itibarile dikkate değen cihet, 1830 dan sonra Yunanistanın feneriye Kral aramasıdır. Malûm olduğu üzere bu arada birçok kapılara başvuruldu. Nihayet o zaman Avrupa ve Balkan işlerinde tesiri olmıyan Bavyera hanedanı ailesinden bir uzuv aranması düşünüldü. Kralın henüz çocuk olan bir oğlu, Oton, Yunan Krallık tahtına oturtuldu. Üstelik bir de Alman olan bir hükûmet nabinin, Oton'un Krallık yaşına gelmesine kadar, memleketi idare etmesi kararlaştırıldı.

Onalıncı asırdanberi Yunanistan arazisinin, Milâddan evvelki medeniyete sahne olması itibarile, Avrupalılar tarafından nasıl mukaddes sayılmağa başlandığı malûmdur. Almanlar, o medeniyetin evlâdı sayılan bugünkü Yunanlıların ilk Krallarının bir Alman prensi olmasından vakit vakit iftihar bahsederler: Eger İngiliz Byron, Yunan istiklâli için yapılan savaşlara iştirak etmişse, Alman Oton da istiklâlini elde eden Yunanlıların ilk Kralı olmuştur ya! Dahası var: Almanlar bugünkü Yunanistanın hukukî ve harsî teşkilâtında çok müessir olmuşlardır. Birkaç sene evvel, 1937 de, Atina Üniversitesinin kuruluşunun yüzüncü yıldönümünü kutlulama merasimine iştirak için, Atinaya gelen Alman murahhasları, yüz sene evvel tesis edilen müessesedeki hisselerini açıkça ilân etmişlerdi. Filhakika 1837 de tesis edilen Yunan Üniversitesinde meselâ Alman hukuk âlimlerinden G. Feyder, E. Herzog, tıb âlimi H. Treiber, H. Ullrich ve L. Ross gibi mütefekkir ve filozoflar tedrisatta bulunmuşlar, Yunanlı âlimler yetiştirmişlerdi. Bizzat Oton, Almanyadan getirtilen ve kendi Krallık Meclisinde azalık eden Von Maurer'in yaptığı Üniversite projesi tahakkuk ettikten sonra Üniversitenin ilk açılış nutkunda şöyle demişti:

— Takdiri İlâhinin çizdiği mukaddeVat takibe elverişli insanları yetiştirecek ilim müessesesini açıyorum!»

1937 deki yüz yıl merasiminde Atina Üniversitesinin Rektörü olan Papamihael, Türkiyeden giden murahhasların da iştirak eylediği ilk toplantıda:

«— Millî Yunan Üniversitesinin ilk müessisi, ve Yunanistanın ilk Kralı Oton'un ruhunu taziz ediyoruz!»

Sözile nutkuna başlamıştı. Aynı merasimde, Atina Üniversitesinin Edebiyat Fakültesinde yeni bir kürsü açıldığı ve bu kürsüye «Byron edebiyat kürsüsü» adı verildiği ilân edilmişti. Fransız mutahassısları da aynı derecede Yunan istiklâlinin vücude gelişinde, bilhassa asker teşkilâtın doğuşunda, Yunan ilminin ilerleyişinde hisseleri bulunduğunu ilân eylemişlerdi. Hulâsa 1937 deki yıldönümü merasiminde başlıca Alman, Fransız, İngiliz murahhaslarının iftihar ve gurur taşıyan beyanatları, eski Yunan medeniyetinin izlerini taşıyan Atinada dalgalanıp duruyor. Osmanlı İmparatorluğuna karşı da pek açıkça izhar edilmiyen bir kin havası yaşatılmak isteniyordu. Bu arada İtalyan murahhası, Prof. Giuliano, eski Yunan ile Roma'nın beşeriyete hediye ettiği Greko - Lâtin kültürünün uzunuzadıya bahsettikten sonra Pantenon'un vurulmasına bilerek yeni bir İtalyan sanatkârlarını ve müşterek kültür inkişafına işaret eylemişti!

1941 de istiklâllerinin yıldönümünü hatırlayan Yunanlılar, acaba geçen asrın şöylece işaret ettiğimiz hâdiseleri arasında, meselâ 1937 deki merasimde Alman ve İtalyan murahhaslarının söylediklerini veya Olimpiyad meş'alesinin Atinadan Berline götürülüşünü hatırlıyorlar mı? Rönesanstanberi, eski Yunanistana karşı besledikleri muhabbetten dolayı, Türkiyeye vakit vakit dil uzatan bir kısım Avrupa halkları, bugün o eski Yunanistanın meşru varisleri olduğu rivayet edilen yeni Yunanistana ne yaptıklarını görüyorlar mı? 1937 de Atinadaki merasime iştirak eden faşist profesör, sakın şimdi Tepedelen etrafında İtalyan taburlarına kumanda etmesin? Yoksa, Yunanistanın teşekkülü ve tekâmülü için gayret sarfeden Alman profesörlerinin torunları, bugün Yunan hudutlarından, o kadar candan sevdikleri Akropol'ları, Pantenon'ları mı seyrediyorlar? Vaktile medeniyet gösterdin diye beyhude yere garbî Avrupa dahayı saldırttığın bir halk ve medeniyet göstermek iddiasındadırlar?

İşte Yunan istiklâlinin hatırlandığı bir günde müşahede edilen tezadlardan bir kısmı. Tarihin ve zamanın bu tezadları nasıl çözeceğini gerçek bir tecessüsle takib etmemek imkânsızdır.

Ahmed Halil

Şehir meclisi

Dün nisan çalışmalarına başladı

Şehir Meclisi nisan içtima devresine dün başlamıştır. Vali meclisi açtıktan sonra Belediyeye bağlı Sular İdaresinin 1940 senesi faaliyet raporu ve bilânçosu alâkadar encümenlere havale edilmiştir. Bundan sonra zabıtai belediye talimatnamesinin müzakeresine devam edilmiştir. Gıda maddeleri ve umumî depolara aid maddelerde eşyanın alt depolardan üst depolara motörle veya elle müteharrik bir vasıta ile nakledileceği yazılı idi. Bu tesisatın güçlüğünden bahsedilmiş, encümen namına verilen cevabda hastanelerin bir kısmında hastaların ekseriyetini hamalların teşkil ettiği ve buna da bu bedbahtların sırtlarında ağır yük taşımalarının sebeb olduğu beyan edilmiş ve madde aynen kabul edilmiştir. Ambalarda gıda maddeleri konulan yerlerin diğer eşya konulan mahallerle aynalı bölmelerle ayrılacağı hakkındaki maddeye de itiraz edilmiş, bu ayırma işinin ambalâjsız ve açık gıda maddelerine inhisar ettirilmesi suretile tadili muvafık görülmüştür.

Umumî garajlara aid kısmın müzakeresinde bu garajların mekteb, sinema, mabed, hastane gibi yerlerden elli metre uzakta inşa edileceğine dair bahis vardı. Azadan Halil Hilmi bunun sebebini anlıyamadığını, eskiden meyhanelerin bu kabil yerlerden uzak mahallerde bulunabileceklerine dair kayıdlar varsa da garajların da bu suretle tahdidinin sebebini sordu. Verilen cevabda: Mekteb çocuklarının ezilmemesi, mabed ve hastanedekilerin rahatsız olmamaları ve yangın ihtimalleri gözönünde tutularak mezkûr kaydın konulduğu beyan edilmiş, madde aynen kabul olunmuştur.

Salı ve cuma günleri toplanmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

Havagazi şirketlerinin talebi tetkik ediliyor

Dün Belediyede İktısad Müdürü Saffet Sezerin nezdinde muhasebeci Muhtar Akar, Hukuk İşleri müdürü Hasan Ferid, Makine şubesi müdürü Ertuğrul ile Nafıa Komiserinden mürekkeb bir toplantı yapılarak Havagazi şirketlerinin tarifelerini tezyid için vaki müracaatleri tetkik edilmiş ve bu hususta alâkadarlardan malûmat alınmıştır.

Komisyon iki, üç içtima daha yaparak neticeyi tespit ve bir raporla Nafıa Vekâletine bildirecektir. Vekâlet esas itibarile zamma taraftar değildir.

Millî fabrikaların mamulâtı

Devlet mensucat fabrikalarile sair millî kumaş fabrikalarının mamulâtını satan tacirler aralarında bir birlik yapmağa karar vermişlerdir. Bu birliğe iştirak eden yetmiş kadar yünlü kumaş ticarethanesi mümessilleri toplanarak birliğin gayesini tespit ve her türlü teşebbüsleri yapmak üzere bir faal komite seçmiştir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Menaşe hanında soyulan kasa

Hırsızlığın han odabaşısı tarafından yapıldığı anlaşıldı

Çalınan 2500 lira bulundu, sirkat faillerinin dördü de tevkif edildi

Tahtakale caddesinde Menaşe hanında Mizrahi biraderlere aid yazıhanede enteresan bir kasa soygunculuğu olmuştur.

Yazıhane sahibleri geçen hafta pazartesi sabahı yazıhanelerine geldikleri vakit kasanın kırılarak içinden 2500 liranın çalınmış olduğunu görmüşler, derhal zabıtaya müracaat etmişlerdir. Zabıta mahallinde tahkikata başlamış ve elde edilen bazı ipuçları hırsızlığın hanla alâkası olan kimseler tarafından yapıldığı tespit edilmiş ve han odabaşısı Yusufla handa yatıp kalkan hamal Halil ve asansörcü Şaban zan altına alınmıştır.

Sıkı tahkikat müspet netice vermiş ve hâdisenin şöyle cereyan ettiğini anlaşılmıştır.

Odabaşı Yusuf, pazar günü hamal Halili, asansörcü Şabanı ve kahveci Mustafayı birer vesile ile handan uzaklaştırmıştır. Bu suretle handa yalnız kalan Yusuf, evvelce mutabık kalmış olduğu metresi Aliye ve Tahtakalede kahvecilik yapan Azizle metresi Fatmayı içeri almıştır. Tedarik edilen anahtarla yazıhane açılmış ve evvelce hazırlanan bir aletle Aziz kasayı kırmıştır.

Hırsızlık yapılırken Yusuf handan çıkarak civardaki bir kahvede oturmuş ve bu suretle şüpheyi kendi üzerinden uzaklaştırmağı düşünmüştür. Kasada bulunan 2500 lirayı Fatma koynuna koymuş ve Azizle iki kadın handan sıvışmışlardır. Fakat zabıtanın sıkı tahkikatı aldıkları bütün tedbirlere rağmen kendilerini yakayı ele vermekten kurtaramamıştır.

2500 lira Fatmanın Tahtakaledeki evinin bodrumunda bir teneke kutu içinde bulunmuştur.

Bu suretle suçluların hepsi yakalanmış ve haklarında tanzim edilen evrakla birlikte Adliyeye teslim edilmişlerdir.

Hırsızların dördü de dün akşam Üçüncü sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilmişler ve tevkif olunmuşlardır.

Gürültülü bir içtima

Yazma ve dokumacılar dün nihayet toplandılar

Yazma ve Dokuma kooperatifinin evvelce yapılamıyan heyeti umumiyesi dün öğleden sonra Ticaret Odası salonunda yapılmıştır. Yüzlerce ortağın iştirak ettiği toplantı çok münakaşalı olmuştur.

İdare heyeti vaziyetinde ihtilâf olduğundan içtima Ticaret Vekâleti komiseri Fahri Kemal tarafından açılmış, riyaset divanının intihabından sonra ruznameye geçilmiştir. Fakat ortada iki idare heyeti bulunduğundan hangisinin muteber olacağı bir mesele teşkil etmiştir. Neticede eski idare heyetinin istifa keyfiyeti de muallâkta olduğundan iki idare heyeti raporunun da okunmasına karar verilmiştir. Bu iki rapordan sonra iki murakıb raporu ve bilânço okunmuştur. Bunlar ayrı ayrı reye konulmuş ve eski idare heyeti raporile eski murakıbın raporu kabul ve halen bulunan heyetin raporu redve eski heyet ibra olunmuştur.

Bu arada birçok kimseler söz söylemiş, münakaşalar olmuş ve eski idare heyeti reisi Ayni Yılmaztürk de vaziyeti izah etmiştir.

Bundan sonra idare heyeti intihabına geçilmiştir. Ortaklara Ticaret müdürlüğünce verilen dühul kâğıdları üzerine reyler yazdırılmış ve matbu rey varakaları kabul olunmamıştır. İntihab geç vakte kadar sürdüğünden intihab sandığı Ticaret müdürlüğünde muhafaza altına alınmış ve tasnif bu sabah saat ona bırakılmıştır. Reylerin tasnifinden sonra bu gün fevkalâde bir toplantı daha yapılacaktır.

İnönü zaferi

Bu mes'ud yıldönümü münasebetile dün Eminönü Halkevinde heyecanlı bir toplantı yapıldı

Dün gece Eminönü Halkevinde yapılan toplantıda Yavuz Abadan nutkunu söylerken

İkinci İnönü zaferinin 21 inci yıldönümü dün, yurdun her tarafında olduğu gibi, şehrimizde de tezahüratla kutlulanmıştır. Bu münasebetle Eminönü Halkevinde tertib edilen toplantı çok heyecanlı olmuştur.

Merasime saat 20,30 da İstiklâl marşile başlanmıştır. Müteakıben Halkevi başkanı Yavuz Abadan kürsüye gelerek sürekli olarak alkışlanan bir nutukla toplantıyı açmıştır. Yavuz Abadan, İnönü zaferinin kıymet ve manasını şu suretle ifade etmiştir:

«— Her zafer, bir millet için öğünülecek bir şeydir. Türk tarihinin kahramanlık destanlarile dolu sahifeleri ise göğsümüzü gururla kabartacak sayısız zaferlerle süslüdür. Fakat bunların hepsinin üstünde, meydanının toprağında, kahramanının şahsında ve zaferinin adında mukaddesleşen bir İnönü vardır. Çünkü İnönü yalnız bir zafer değil, bir doğuştur. Türk kurtuluş ve rönesansının ilk fecri, bundan yirmi sene evvel bir nisan sabahı İnönü cephesinin top dumanlarile bulutlanmış seherinde açıldı. İnönü kahramanı, o gün büyük Türk inkılâbının ufkundan Türk istikbaline güneş doğdu.»

Hatib, burada o günlere aid hatıralarından bazılarını anlatmış, İnönü kahramanının Lozanda yarattığı zaferin ehemmiyetini tebarüz ettirmiş; Millî Şefimizin siyaset ve askerlik sahasında dinlenmiyen gayreti ve sayısız tecrübelerile kemalin son mertebesine vardığını söyleyerek sözlerini şöyle bitirmiştir.

«— Milletler arasında yeni emperyalistlerin alevlendiği bir devirde yirmi yıl evvel bir imparatorluk enkazından kurtardığı derme çatma kudretlerile hakkı zafere ulaştıran Türklük, bugün İnönü Kahramanının daha büyük İnönüler yaratmağa, her haksızlığı tarumar etmeğe hazırdır. Haklarımıza, istiklâlimize dokunmak isteyen her teşebbüs, yirmi sene evvel olduğundan yüz kere, bin kere daha şiddetle mukabele görecek, bize çarpmağa yeltenecek her kudret parçalanacaktır. Bu yalnız aklın, tecrübenin, mantığın teyid ettiği bir hakikat değil, aynı zamanda her Türk kalbini tutuşturan bir isyan, herkesin zaferin yıldönümünde Millî Şefe karşı ifadesinden zevk ve gurur duyduğu bir peymandır.»

Yavuz Abadandan sonra, emekli kurmay Feridun Dirimtekin, İnönü muharebesinin teknik izahatını yapmıştır. Merasimden sonra Halkevi temsil kolu tarafından «Himmetin oğlu» piyesi temsil edilmiştir.

Dün gece şehrimizin diğer Halkevlerinde ve bu meyanda Eyüb Halkevinde de İnönü zaferinin yıldönümü münasebetile zengin programlarla kutlulama merasimi yapılmıştır.

Ankara Halkevinde

Ankara 1 (Telefonla) — İkinci İnönü zaferinin 20 nci yıldönümü dolayısile bu gün saat 18 de Ankara Halkevinde merasim yapılmıştır. İstiklâl marşile açılan toplantıda Halkevi reisinin İnönü zaferini izah eden konferansını şiirler ve hitabeler takib etmiş ve Millî Şefimizin orduyu teftişlerini gösteren bir film şiddetli alkışlar arasında seyredilmiştir.

Konyada

Konya 1 (Hususî) — İnönü zaferinin yıldönümü Halkevimizde heyecanla kutlulandı. Halk vesileden istifade eyleyerek Millî Şefe bağlılık inancı üzerinde tezahüratta bulundu.

İstanbul Borsası dün açıldı

Borsanın açılış merasiminde bulunanlar

Bundan üç sene evvel Vekiller Heyeti kararile muvakkaten Ankaraya naklolunan Kambiyo, Nukud ve Menkul Kıymetler borsası yeni kararname mucibince dün sabahtan itibaren tekrar şehrimizde faaliyete geçmiştir.

Muvakkaten borsa muamelâtının yapılmasına tahsis olunan Ticaret borsası salonunda menkul kıymetler şubesi müdürü borsa komiseri namına Ankara borsasının kapandığı ve İstanbul borsasının tekrar faaliyete geçtiği hakkındaki kararnameyi acentalarla simsarlara okumuş ve:

«— İstanbul borsası muamelâtını açıyorum. Hayırlı ve muvaffakiyetli muameleler temenni ederim» demiştir.

Borsacılar bunu müteakıb büyük tezahürat yapmışlar ve hemen muamelelere başlamışlardır. İlk muamele Ergani demiryolu tahvilleri üzerinde olmuştur. Dün borsada öğleden evvel ve sonra hararetli muameleler olmuştur. Yeni İstanbul borsası için münasib bir bina aranmaktadır.

HEM NALINA MIHINA

Şarkî Akdenizdeki baklava

Akdenizdeki son deniz - hava muharebesi İtalyan donanmasının İngiliz deniz kuvvetlerile muzafferane boy ölçüşecek kudrette olmadığını bir defa daha ispat etmiştir. Ayni zamanda İngilizlerin meşhur vecizesinin doğruluğu da, bir defa daha sabit olmuştur: «Harbeden gemi değil, insandır.»

İngiliz donanması, Akdenizde, hiçbir zaman, sayıca ve sür'atçe, İtalyan filosundan üstün olmamıştır; fakat maneviyatça her zaman üstün olduğu için de, her zaman, zafer perisi Amiral Cunningham'ın ismi meçhul sancak gemisinin kumanda kulesine konmuştur.

İtalyan donanması, evvelce de bir makalemde izah ettiğim gibi, kendi sayı üstünlüğüne rağmen, İngilizlerin denizcilik bakımından üstünlüğünü kabul etmiş, bu ruhî zâf, ona deniz harbini, peşin olarak kaybettirmiştir.

İtalyan başkumandanı, harbin başındanberi İngilizlerin meşhur «Fleet in being - Donanmanın varlığile deniz hakimiyet» sevkülceyşini tatbik etmek istemiş, fakat muvaffak olamamıştır. Bu İngiliz markalı sevkülceyş sadece müstahkem limanlarda yatmak ve düşmana tesadüf edince ona kıç taretlerini göstermek demek değildir; bilâkis her an harbe hazır olmak ve hasmı görünce pervasız saldırmak ve vurmak demektir. Hiçbir harb, mutlak müdafaa ile kazanılamaz; harbi taarruz kazanır. Kürek devrinde de, yelken devrinde de, buhar devrinde de, motör devrinde de saklanan ve kaçan değil, saldıran ve vuran kazanmıştır. Bu, dün de böyle idi; bugün de böyledir; yarın da böyle olacaktır. Avusturya Amiralı Tegetthof, 75 yıl önce Lissa'da İtalyan Amiralı Persano'yu böyle yenmişti, şimdi de İngiliz Amiralı Cunningham Akdenizde Amiral Riccardi'yi böyle yeniyor.

Lissa'da sayıca bir misli üstün olan Persano, Avusturya filosunu görür görmez, Affondatore zırhlısının kumanda köprüsünde «Ecco İ pescatori! - İşte balıkçılar» diye istihfaf ve istihza ile bağırdığı gibi, bu defa İtalya harbe girdiği zaman da, Romada «Bizim deniz İngiliz donanmasına mezar olacaktır» naraları işitilmişti Fakat harbde büyük sözler değil, çelik yürekler muzaffer olur. İtalyan donanması için, bir Akdeniz Caporettosu mukadderdir ve on aydır mukadderat yerini bulmaktadır. Son muharebe, büyük Akdeniz meydan muharebesinin bir safhası ve bir merhalesidir. Milyarlar sarfile vücude gelen o muhteşem armadanın güzel gemileri, birer birer Akdenizin lâciverd sularına gömülmektedir; hem de hasma hiçbir zarar veremeden. İngilterenin Akdenizdeki gemi zayiatı bir ağır, bir hafif kruvazörle birkaç muhribden ve denizaltı gemisinden ibarettir. Buna mukabil, İtalyanlar bir zırhlı kruvazör, üç ağır kruvazör, iki hafif kruvazör, on muhrib, en az yirmi denizaltı kaybetmişlerdir; altı zırhlılarından dördü ağır hasara uğramıştır. Bu ise, böyle devam edip gidecektir.

Aziz okuyucularım geçenlerde çıkan bir yazımda Bingazi - Girid - Yunan sahilleri - Malta üslerinin şarkî Akdenizde İngilizlere temin ettiği bir sevkülceyşî baklava (main) vaziyetinin büyük ehemmiyetini tebarüz ettirdiğimi hatırlarlar. İşte bu sevkülceyş baklavası, İngiliz zırhlılarile tayyarelerinin eline geçtikten sonra İtalya için şekerli ve lezzetli olmaktan çıkmış, zehirli ve acı olmuştur. Şarkî Akdenizdeki son muharebe, bundan sonra bu baklavanın tadına bakmağa kalkışacak olan her İtalyan filosu için, ayni maceranın tekerrür edeceğine bir delildir.

Üniversitede imtihanlara mayısta başlanacak

Üniversite rektörü Cemil Bilsel, ders senesinin sonu yaklaşması münasebetile, Vekâletle temaslarda bulunmak üzere bu akşam Ankaraya gidecektir.

Öğrendiğimize göre, üniversitede bu sene imtihanlara, mayıs iptidasında başlanacak, ayni ayın sonuna kadar ikmal edilecektir.

Yarının şafaklarını ışıklandıracak çocuklardır!

Yurdda ulusun yardım ve şefkatine muhtac çocukları 23 nisan Çocuk bayramı ve haftasında sevindirmek için Çocuk Esirgeme Kurumunu yardımlarınızla kuvvetlendiriniz.

Küçük hikâye

Çeyrek asrın marifeti

Ahmed Hidayet

Her kış beni rahatsız eden sağ bacağımdaki «nevrit» e iyi gelir diye geçen sene eylûl ortalarına doğru banyo için Bursaya gitmiştim. Çekirgedeki otellerden birine yerleştim. Burası ahşab bir bina idi. Asrî konfordan pek nasibi yoktu ama, bahçesinin her hangi bir noktasına iskemle atıp oturduğunuz zaman tekmil ovayı nihayetsiz yemyeşil bir halı gibi ayaklarınızın altına serili görüyordunuz. Yataklar temizdi. Yemekler yenmiyecek gibi değildi. Hizmette hiç de kusur edilmiyordu. Müşterilere gösterilen bu ihtimamın en büyük amili, yuvarlak şişman vücudü, güler yüzile sabahtan akşama kadar ortada dolaşan Zekiye Hanımdı. Yarı müdire, yarı baş garson vaziyetinde bütün müşküllere çare bulmaya, herkesin rahatını yerine getirmeğe çalışıyordu.

Bu kadınla benim bir yerden göz aşinalığım vardı ama, nereden, pek kestirip atamamıştım. Uzun kirpikli yeşil gözlere, zaman zaman büyüyüp kahkaha şekline girmeğe hazırlanan edalı gülüşlere hiç de yabancı değildim. Fakat her sıkılan, bağlanan, düğümlenen tarafından isyankâr bir tehevvürle dışarı fırlamış bu yağlı kolları, bacakları, esrarlı bir üfürükle patlayacak kadar şişmiş karnı, göğsü imkânı yok, hatırlayamıyordum.

Zekiye Hanım, konuşkan bir kadındı da... Saat ondan sonra aşağıda hem yemek, hem de istirahat salonu gibi kullanılan ortası direkli büyük odada ekseriya yalnız kalırdık. Misafirlerin hemen hepsi yatmaya gittikleri için o, biraz dinlenmek fırsatını bulur:

— Müsaade ederseniz!

Diyerek bir iskemle çekip masamın yanına oturur, derhal açık duran paketime uzanıp bir de sigara yakardı. Tabiî, başlıca mükâleme mevzuumuzu otelin içinde cereyan etmiş günlük hâdiseler teşkil ederdi. Lâkin Zekiye Hanım ne yapar yapar, mutlaka muhavereyi şiir, edebiyat sahasına intikal ettirirdi. Hafızasında eski, yeni şairlerden birçok parçalar vardı. «Edebiyatı Cedide» den itibaren san'at hayatımızdaki cereyanları -pek sathî ve basit şekilde olmakla beraber- pekâlâ takib etmişti. Meşhur sayılan muharrirlerimizden birçoğunun romanlarını okumuştu. Böyle bir yerde istidad körletici işlerle meşgul bir kadında oldukça geniş edebî malûmat hiç şüphesiz hayret edilmeğe lâyıktı. Onun için ben de şaşmış, fakat:

— Eh, kim bilir, bu da bir merak zahir!

Diyerek kendimi avutmuş, tecessüsümü tatmin gayesile onu derinden derine sorguya çekmek ihtiyacını duymamıştım. Yalnız dikkat ettiğim diğer bir nokta vardı. Her gece on ikiye doğru odama çekilmek için ayağa kalktığım zaman Zekiye Hanım, sözlerini bitirmeden muhatabını kaybetmiş insanlara mahsus bir memnuniyetsizlik çalkantısı içine düşerek olduğu yerde sallanır, acı bir itirafta bulunacakken cesareti kırılmış günahkârların ıstırabile kıvranırdı.

Nihayet bir akşam, kırışık altında, şişkin yanaklarında kat'î kararını vermişlerin yüzlerini süsleyen azim ve gayret parıltılarını gördüm.

— Beyefendi, dedi, artık sabredemiyeceğim, sormamaktaki ısrarınıza rağmen söyleyeceğim... Vaktile ben de yazı yazardım. Fakihe Nazan müstaar adile... Bilmem hatırlayabilecek misiniz?.. Ufaktefek bazı mecmualarda ancak birkaç kere göründüğü için başkalarının zihninde hiç bir iz bırakmamış olabilir ama, bu isim sizin için fazla yabancı olmamak lâzım gelir!.. Yirmi senedir ki yazmaktan vaz geçtim, çünkü onların ne saçma şeyler olduğunu anlamakta gecikmedim. Fakat okumakta devam ediyorum... Hemen her yeni eseri satın almaktan, vakit buldukça onlara göz gezdirmekten geri kalmıyorum. Tavanarasındaki küçük odamı görseniz afallarsınız... Muazzam bir kütübhanem var...

O anlatmakta devam ediyordu. Lâkin ben dinlemiyor, daha doğrusu dinleyemiyordum Fakihe Nazan ismini duyar duymaz, dimağımdaki yirmi beş senenin kilidleyip battal ettiği bir hücrenin tozlu kapağı yay gibi yerinden fırlamıştı. Gözlerimin önünde siyah çarşaflı, ince peçeli, zarif, narin bir genc kız canlandı. O zaman Yüksek Muallim mektebine devam eder ve Salkımsöğüdde otururdu. Komşularından bir arkadaşım bana takdim etmişti. Şiir, edebiyat diye çıldırıyordu. Gülhane parkında bazan denize bakan tarafa konmuş sıraların, bazan geride iri ağacların gölgeleri altına saklanmış bankların üstünde yanyana, diz dize az mı münakaşalar etmiştik. Birçok defalar da aramızda mütareke yapar, saatlerimizi birbirlerimizin eserlerini dinlemeğe hasrederdik. O, hiç durmadan arka arkaya, çocukça yazılmış manzumelerini terennüm eder, ben züppece kaleme alınmış nesirlerimi okurdum.

Hatta «Şahika» mecmuasında benim bir mensur şiirimle onun bir manzumesini yanyana neşrettirmiştim. Çünkü Fakiheyi -o zaman asıl ismini kimse bilmezdi- delicesine sevmeğe başlamıştım. Birbirimize ne ateşli, ne hülyalı ve ne çılgınca mektublar yazmıştık.

Ah, yarabbi, ne kadar da güzeldi. Şakaklarında çarşafile peçesinin ayrıldığı noktalardan görünen kumral saçının kıvırcık bukleleri, parlak hasırların güneş karşısındaki iltimalarını andıran bakışları, beyaz yüzü, hele ince beli ve dal gibi vücudile, manen olduğu kadar, maddeten de benim için ideal bir zevce tipi idi. Heyhat... Babasının eline bakan alelâde bir Üniversite talebesinin evlenmesi imkânı var mıydı?

Saçma sapan hayallerle dolu aşk mektubları, çayır kenarlarında girişilen san'at münakaşaları karın doyurur mu? Annesi, babası kızı, mektebi bitirmeden nahiye müdürile nikâhladılar.

Ah... O anda düştüğüm ümidsizliği tasavvur edemezsiniz. Kaç kereler hayatıma kıymayı düşünmüş, fakat kolay ve ıstırabsız bir intihar vasıtası bulamadığım için ölmekten vaz geçmiştim. Şimdi gene aynı insanın huzurunda ve onunla, kapalı bir odada başbaşa idim. Lâkin bir çeyrek asır o narin vücudü, o parlak gözleri, o kumral bukleleri ne hale sokmuştu: Karşımda, sonsuz bir et yığını, soluk bakışlar ve bembeyaz kıl destesinden başka hiç bir şey yoktu. Fakihe Nazan da, onu seven adam da ölüp gitmişler, yerlerine ruhta ve kalıbda büsbütün başka şahsiyetler peyda olmuşlardı.

Zekiye Hanım, ben kalkıp giderken:

— Ne yapayım, dedi, kocam öldükten sonra hayatımı kazanmak için çalışmak mecburiyetinde kaldım... Bir oğlum var, İstanbulda yatı mekteblerinin birinde... Benim de zevkim okumak, daima okumak...

İkimiz de «Geçmişi anmadığımız, maziyi açıkça yâdetmediğimiz daha iyi oldu!» manasını taşıyan nazarlarla bakıştık.

İkinci kata uzanan merdivenleri çıkarken, kalbim garib bir hüzün içinde çırpınıyor, ruhum tuhaf bir yeisin tazyiki altında eziliyordu.

SPOR

Türkiye serbest güreş müsabakaları

Altmış üç güreşçinin iştirak edeceği, müsabakalar Adanada yapılacak

Güreş federasyonu tarafından hazırlanan Türkiye serbest güreş birincilikleri 12 nisan cuma günü Adanada yapılacaktır.

Dokuz grupa ayrılan 22 mıntaka arasında yapılacak bu müsabakalara yedi sıklet üzerinden 63 güreşçi iştirak edecektir. Gruplar şu şekilde tasnif edilmiştir:

(İstanbul), (Ankara - Çankırı), (Kocaeli - Bolu), (Bursa - Balıkesir - Eskişehir), (İzmir - Aydın - Denizli), (Mersin - Hatay, Burdur - Konya), (Seyhan), (Trabzon - Samsun), (Çorum - Sıvas - Kayseri) dir.

Bu mıntakalar için birer merkez tayin edildiğinden, bu merkezlerde yapılacak seçme müsabakalarını kazanan güreşçiler, grupları namına muhtelit bir şekilde Adanaya gideceklerdir.

İki gün devam edecek olan müsabakalar iki minderde yapılacak ve on dört hakem tarafından idare edilecektir. Müsabakalarda jüri heyeti olarak Güreş Federasyonu istişare heyeti azasından Vehbi Emre ile Sadullah Çiftçioğlu bulunacaktır.

Müsabakalardan bir gün evvel, Adanada sporcuların iştirakile büyük bir merasim yapılacaktır. Beden Terbiyesi umumi müdürü de bu müsabakalarda bulunacaktır. Güreş Federasyonu serbest güreş müsabakaları dolayısile Adanada büyük bir hazırlık yapmıştır.

İstanbul güreş ekipi, şampiyonadan evvel Mersin takımile hususî bir maç yapacaktır.

Yirmi iki mıntakanın en değerli güreşçilerini bir araya toplayacak olan bu müsabakalar güreş âlemimiz için pek geniş bir hareket olacaktır.

Hakemlerin imtihanı

Bölge hakem komitesinden:

Son kursa devam eden hakem namzedlerinin tahrirî imtihanları 4 nisan cuma günü saat 18 de bölge merkezinde yapılacaktır. İmtihan olacakların yukarıda yazılı gün ve saatte gelmeleri tebliğ olunur.

Mekteb maçları

İstanbul erkek mektebleri futbol lik heyeti başkanlığından:

2/4/941 çarşamba günü Beşiktaş Şeref stadında yapılacak maçlar:

Saha komiseri: Halil Vural.

Şişli Terakki - San'at O. saat 14 hakem S. Tezcan.

Yüce Ülkü - Taksim saat 15.15 hakem Ş. Tezcan.

Ticaret - Pertevniyal saat 16,30 hakem B. Uluöz.

Bisiklet müsabakaları

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi bisiklet ajanlığından:

1 — 6/4/941 pazar 60 kolometre
2 — 13/4/941 » 75 »
3 — 20/4/941 » 100 »
4 — 27/4/941 » 125 »
5 — 4/5/941 » 150 »

1 — Bölge seri bisiklet yarışlarile mesafeleri yukarıda gösterilmiştir.

2 — Bu koşularda altıncıya kadar derece verilecektir.

3 — Bu koşular 16 mayıs Edirne - İstanbul koşusuna ve haziranda yapılacak Türkiye birinciliklerine hazırlık mahiyetindedir.

4 — Birinci yarış 6/4/941 tarihine musadif pazar günü sabahı saat tam 10 da başlamak üzere Mecidiyeköy - Tarabya - Yeniköy - Kefeliköy - Tarabya - Mecidiyeköy arasında iki defa gidip gelme olarak 60 kilometrelik bir mesafe dahilinde yapılacaktır.

5 — Yarışa iştirak edecek koşucuların hazırlanmış oldukları halde yarış saatinden evvel hazırlanmış oldukları halde yarış yerinde hazır bulunmaları ve isimlerini hakem heyetine kaydettirmeleri lâzımdır.

Atletizm müsabakaları

Atletizm federasyonu mevsimin ilk resmî müsabakasını 4 mayısta İstanbulda yapacaktır.

İstanbul, Ankara, İzmir ve Balıkesir atletlerinin iştirak edeceği bu müsabakalar için şimdiden hazırlıklara başlanmıştır.

Kongre

İstanbulspor kulübü idare heyetinden:

29/3/941 tarihinde ilân edilip ekseriyet nisabı yapılamadığından tehir edilen fevkalâde kongremiz 4/4/941 cuma günü saat 16,30 da kulüb lokalinde yapılacaktır. Kayıdlı azanın teşrifleri rica olunur.

Zayi

Trabzon Kabakmeydanı orta okulundan 426 numarada mukayyed olarak bundan 10 sene evvel aldığım şehadetnameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Şehzadebaşında Hamam sokak No. 33 te Şakir oğlu Tahsin Polat

Başvekâlette Müteşekkil Anıt-Kabir Komisyonu Reisliğinden:

Ebedî Şef Atatürk için Ankarada Rasadtepede inşası takarrür eden Anıt-Kabrin avan projelerini hazırlamak üzere Türk ve ecnebî mimar, mühendis ve heykeltraşlar arasında serbest bir müsabaka açılmıştır.

Müsabaka müddeti 31/10/941 akşamı hitam bulacaktır. Alâkadarların müsabaka dosyasını alabilmek için şimdiye kadar vücude getirmiş oldukları eserlere aid vesaikle tahriren Komisyon Reisliğine müracaatleri. «1836» (2614)

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden

940/1751

Emniyet Sandığına borçlu ölü Mahmud Aziz varislerine ilân yolile tebliğ

Mahmud Aziz, Sariyer Yenimahalle Fıstıklıbağlar sokak eski 8 yeni 54, 54/1 numaralı maaköşk bir bağın tamamını birinci derecede ipotek göstererek 8/3/933 tarihinde 524/15888 hesab numarasile Sandığımızdan aldığı (1050) lira borcu 17/4/940 tarihine kadar ödemediğinden faiz, komisyon ve masarifile beraber borç (1167) lira (57) kuruşa varmıştır. Bu sebeble 3202 numaralı kanun mucibince hakkında icra takibi başlamak üzere tanzim olunan ihbarname borçlunun mukavelenamede gösterdiği ikametgâhına gönderilmiş ise de borclu Mahmud Azizin yukarıda yazılı adreste öldüğü anlaşılmış ve tebliğ yapılamamıştır. Mezkûr kanunun 45 inci maddesi vefat halinde tebligatın ilân suretile yapılmasını âmirdir. Borçlu ölü Mahmud Aziz mirasçıları işbu ilân tarihinden itibaren bir buçuk ay içinde Sandığımıza müracaatle murislerinin borcunu ödemeleri veya kanunen kabule şayan bir itirazları varsa bildirmeleri lâzımdır. Mirasçılar ipoteği kurtarmazlar veyahud başlıyan takibi usul dairesinde durdurmazlarsa ipotekli gayrimenkul mezkûr kanuna göre Sandıkça satılacaktır. Bu cihetler alâkadarlarca bilinip ona göre hareket edimlek ve herbirine ayrı ayrı ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (2616)

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program	18,30 Konuşma
8,03 Haberler	18,45 Çocuk saati
8,18 Müzik (Pl.)	19,15 Müzik
8,45 Yemek listesi	19,30 Haberler
★	19,45 Konuşma
12,30 Program	19,50 Geşid
12,33 Şarkılar	20,15 Rad. gazetesi
12,50 Haberler	20,45 Şarkılar
13,05 Türküler	21,10 Konuşma
13,20 Orkestra	21,25 Küme sazı
★	21,45 Bando
18,00 Program	22,30 Haberler
18,03 Müzik (Pl.)	22,45 Caz (Pl.)
	23,30 Kapanış

Teşekkür

Annemin safra kesesi ameliyatını tam bir muvaffakiyetle neticelendirerek ona hayatını kazandırmış olan profesör Dr. Murad Cankata, muavini operatör Saim Kesene ve arkadaşlarına minnetlerimi sunarken bilhassa yüksek ilgisini, şefkat ve yardımlarını lûtuf buyuran değerli büyüğümüz sayın General Süreyya Hidayete şükranlarımı arzederim.

Tümen kurmay başkanı Nizameddin Karacebe

Ölüm

Moskova büyük elçisi Ali Haydar Aktayın büyük oğlu İş Bankası umum müdürlük memurlarından NEJAD AKTAY kısa bir hastalığı müteakıb evvelki gün Ankarada vefat etmiştir. Kıymetli genclerimizden olan merhumun bu anî ölümü karşısında onu tanıyanlar ve bilhassa banka arkadaşları derin teessür duymuşlardır. Kederli ailesine ve dostlarına samimi taziyetlerimizi sunarız.

***

Marifet matbaası sahiblerinden Bay Artin Anaryaoğlu kısa bir hastalık neticesinde vefat etmiştir. Cenaze merasimi bugün saat 15 te Beyoğlu Balıkpazarı, Ermeni kilisesinde icra kılınacaktır.

Zevcesi: Armenuhi Anaryaoğlu
Kardeşi Vahan Anaryaoğlu

Matbuat Teknisyenleri Birliği senelik kongresi

Birliğimizin mutad senelik kongresi 6 nisan 941 pazar günü saat 14 te Eminönü Halkevi salonlarında akdedileceğinden azamızın behemehal hazır bulunmaları ehemmiyetle rica olunur.

Müzakerat Ruznamesi:

1 — Heyeti idare raporunun kıraati.

2 — Hesabatın tetkiki ve idare heyetinin ibrası.

3 — Nizamnamenin bazı maddeleri üzerinde tadilât ve bilhassa içtimaî yardım müddetinin tahdidi.

4 — Yeni heyeti idare intihabı.

Şubeye davet

Yerli Eminönü Askerlik şubesinden:

Aşağıda adları yazılı yedek subayların kayıdları tetkik edilmek üzere nüfus cüzdanları ve ellerindeki vesikalarla 2777 numara ile şubeye müracaatleri.

Nakliye teğmeni (44934) Celâl oğlu Feyzeddin 324 İstanbul, topçu teğmeni (44683) Mustafa oğlu Selim 327 İstanbul, Ölçme teğmeni (40677) Ahmed oğlu Abdurrahman 325 İstanbul.

Peter teminat verdi:

— Merak etmeyiniz. Ona iki gözümün bebeği gibi dikkat edeceğim.

Olga, Miett'e döndü. Dudaklarını uzattı. Uzun bir müddet dudak dudağa kaldılar. İki genc adam, kızların bu haline merakla bakıyorlardı.

— Allaha ısmarladık Miettciğim.

Olga, gizleyemediği garib bir tebessümle kapıdan çıktı. Yanika onu takib etti. En geride Peter kaldı. Genc adam, Miett'e veda ederken, elini avcunun içinde biraz fazla tuttu ve hafifce sıktı. Miett, bu hareketin farkına varmamış gibi davrandı. Fakat Peter, farkına vardığını pekâlâ anladı.

Merdiven başında Olga da veda ederek, onlardan ayrıldı. Merdivenleri ikişer ikişer atlayarak çıkmağa başladı. Yarım dakika sonra gözden kayboldu.

Kıvrak bir kahkaha ortalığı çınlattı. Delikanlılar durup kulak kabarttılar!.

Peter, sordu:

— Bu kız neye gülüyor?

— Ne bileyim ben.

Yanika birden telâşlandı. Hararetle ceblerini araştırmağa başladı. Kızların, şimdiye kadar çeşid muzibliklerine uğramıştı. Bu defa da ceblerine münasebetsiz bir şey koymuş olmalarından şüphelendi.

Sokağa çıktıkları zaman Peter sordu:

— Ne tarafa bideceksin?

— Köprüye ineceğim.

— Haydi öyleyse Allah selâmet versin.

Ayrıldılar. Halbuki yolları birdi. Fakat Peter, şu saniyede yanında kimseyi istemiyor, düşüncelerile başbaşa kalmayı arzu ediyordu.

Arka sokaklardan dolaşarak evine gitti. Odasına girer girmez, hemen soyunup yattı. Bir gece evvelki yorgunluğun tesirile derin ve ağır bir uykuya daldı.

Sabahleyin erkenden uyandı. İlk işi kitab paketini açmak oldu.

Gözleri hayretten büyüdü. Paketin içinden kitab yerine, gayet muntazam kesilmiş bir tahta parçası çıkmıştı. Tahta parçasile beraber sarılmış küçük bir pusula da buldu. Kâğıdın üzerinde şunlar yazılıydı:

«Biz prensip itibarile kimseye ödünc kitab vermiyoruz.

İmza: Leylâk kütübhanesi sahibleri.»

Peter, bir müddet elindeki tahta parçasına bakarak düşündü. Olganın merdivenleri tırmanırken attığı kahkahanın sebebini şimdi anladı. Her halde bu Olganın marifetiydi. Miett ona suç ortaklığı etmişti.

Bir sigara yakıp, karyolasının kenarına oturdu. Onların bu oyunlarına ne suretle mukabele edebileceğini düşünmeğe başladı. Tahta parcasını yatağının altına sakladı. Islıkla bir vals çalarak banyo odasına geçti.

IV

Miett'in babası günlerinin mühim bir kısmını yazı masasının başında geçirirdi. Pazar günleri bile çalışırdı. Münzevî bir tarzda yaşar, cemiyete nadiren girer, kulübe ise binde bir uğrardı.

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 11 — **Çeviren: *F. Zâhir Törümküney***

Boş vakitlerinde ise ekseriyetle Budo sırtlarında dolaşır, şapkasını çıkararak yorgun başını, serin rüzgârlara tutardı.

Küçük çocuklara karşı derin bir şefkat ve muhabbet duyardı. Her rast geldiği çocukla konuşurdu. Fakat, onun bilhassa sevdiği ve çok fazla meşgul olduğu bir çocuk vardı. Dört yaşlarında kadar olan bu çocuk gayet zeki gözlere ve fevkalâde sevimli bir yüze sahibdi. Akşam gezintileri esnasında, Somlai sokağındaki bir villânın önünde, daima ona rastgelirdi. Küçüğün samimiyet ve dostluğunu devam ettirmek için cebinde her zaman şeker ve çikolata bulundururdu. Çocuğu, Peştede kocaman bir evi olduğuna ve bahçesinde filler, su aygırları beslediğine inandırmıştı.

Tekaüde sevkedildiği tarihten itibaren, idare hukuku üzerinde çalışıyor ve büyük bir eser meydana getirmeğe uğraşıyordu. Fakat bu iş, ümid ettiğinden çok daha yavaş ilerliyordu. Çalışırken durmadan pipo içerdi. Dünyanın en sakin ve sessiz adamlarından biriydi. Yalnız, masasının üzerindeki eşyaların karıştırılmasına ve yahud toz alınırken yerlerinin değiştirilmesine tahammül edemez, sinirlenirdi. Binaenaleyh, onu kızdırmamak için gerek, Mili ve gerek Miett ellerinden gelen dikkat ve gayreti sarfederlerdi.

Geç evlenmişti. Miett'in anasını aldığı zaman kırk yaşını aşmıştı. Onun indinde bu yaş, erkeğin en güzel çağıydı. Fakat, evlenmek hususunda bu derece geç kalmasının başka sebebleri vardı.

Henüz daha genc bir hâkim iken kendini ilme vermişti. Çiftlik ve tarla hududları etrafında çıkan ihtilâflardan mütevellid davalar hakkında bir eser yazmayı aklına koymuş ve bu işi iki sene zarfında başaracağını tahmin etmişti. Eserini tamamlamadan evlenmemeğe and içmişti.

Mevzuu çok geniş ve dağınıktı. Tâ XVIII inci asırdan başlayarak devrimize kadar geçen bütün davaları toplayacaktı.

İki sene gözünü açıp, kapayıncıya kadar geçti. O, daha kitabının dörtte birini yazamamıştı. Hulâsa, eserin bitmesi tam on yedi seneye maloldu. Bu arada bütün arkadaşları ve ahpablarile de irtibatı kesilmişti. Dünyada sipsivri bir adam olarak kalmıştı.

Kitab neşredildiği zaman Ferenz Almady kırk iki yaşını bulmuştu.

Artık sür'atle evlenmesi lâzımdı. Derhal faaliyete geçti. Balolara, çaylara gitmeğe başladı. Gelinlik kızları bulunan evlerin, devamlı ziyaretçileri arasına karıştı.

Aradan iki ay kadar bir vakit geçti. Maria Wild ile tanıştı. Kısa bir zaman zarfında anlaşıp evlendiler. Bir sene sonra bir kız çocukları dünyaya geldi. Fakat, zavallı kadın löğusa yatağından kalkamadı. Yirmi iki yaşında, henüz çocuk denecek bir çağda hayata gözlerini yumdu. Almady karısının hatırasını daima yadetmek arzusile kızının ismini de Maria koydu. Miett'i, anneannesi gelip aldı. On bir yaşına kadar çiftlikte kaldı. Köy mualliminden hususî ders almak suretile ilk mekteb imtihanlarını verdi. On bir yaşına basınca, babası onu Budapeşteye getirdi ve leylî olarak bir kız lisesine verdi. Miett gene tatil devrelerini anneannesinin yanında geçiriyordu. On beş yaşını doldurduktan sonra, Budapeştede babasının yanında kaldı. Babası, onun terbiyesile meşgul olmak üzere uzak akrabalarından yaşlıca bir kadını eve aldı. Fakat, bu kadının hırçınlığı, Miett'in ahvali ruhiyesinde çok kötü tesirler yapmağa başladı. Babası, biricik kızının üzüldüğünü görünce, derhal kadını evden uzaklaştırdı.

İsviçreden Laura Aguier isminde bir mürebbiye getirtti. Laura, cidden iyi terbiye görmüş ve malûmatlı bir kadındı. Miett onunla cok iyi anlaşmıştı. Laura, geçen sene Zürihe dönmüş ve genc kız, gene yalnız kalmıştı. Bereket versin Madam Varga onu himayesine almış ve hiç çocuğu olmadığı için bütün şefkatini ona vermişti. Miett, Madam Vargaya Elvira anne diyordu. Günlerinin ekserî saatlerini onun yanında geçiriyordu.

Miett, çocukluğundanberi aldığı terbiyenin tesiri altında kalarak, daima başkaları tarafından idareye muhtac bir kız olmuştu. Babasının tanınmış ve oldukça zengin bir adam olması, ona Budapeştenin kibar sosyetelerinde iyi bir mevki tayin etmişti.

***

Babasile karşı karşıya oturmuş akşam yemeklerini yiyorlardı. Almady sordu:

— Dün akşam tiyatroda neler gördün? Bana hiç bahsetmedin.

— Anlatmağa değer bir şey değildi babacığım.

Miett'in gözleri odanın bir köşesine takılmış, düşünüyordu. Hiç istemediği halde, dün akşamki hâdiseler hayalinde bir sinema şeridi gibi canlanıyordu.

Babası da kendi âlemine dalmıştı. Kızının, baştan savma bir cevab verdiğinin farkında bile değildi.

Odanın içinde derin bir sessizlik vardı. Yalnız, arada sırada bir çatal veya bıçak tıkırtısı işitiliyordu.

Tomi, hanımının sandalyasının yanında oturuyor, ikide birde ayağa kalkarak, küçük, zekî gözlerini Miett'in gözlerine dikiyor, kendisinin de unutulmamasını hatırlatıyordu.

Yemeği müteakıb, baba yazı masasının başına geçti. Miett de kendi odasına çekildi. Aradan on dakika bile geçmeden kapı vuruldu. İçeri Olga girdi. Topuklarını bitiştirerek askerce bir selâm verdi. Sonra divanın üzerine oturdu. Beraberinde getirdiği elişini açtı ve işlemeğe başladı. Sırtında kalın bir kumaştan yapılmış, önü boydan boya açık bir sabahlık vardı. Çıplak ayaklarına dekolte bir rugan iskarpin giymişti. Hemen her akşam yemekten sonra biraz lâf atmak için, böyle ev kıyafetile Miett'in yanına inerdi.

(Arkası var)